

2014 W1161

27 augustus 2015

De Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland, verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klagster,
juridisch adviseur: mr. N.D. Geraads, advocaat te Eindhoven,

tegen:

[burgerlijke naam], zuster [naam],
geboren op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
lid van de Congregatie Zusters van Barmhartigheid te [plaats],
juridisch adviseur mr. R. P. Baetens, advocaat te Tilburg.

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 23 september 2014.

Op 18 november 2014 is bij de griffie een verweerschrift ingekomen van mr. R.P. Baetens, advocaat te Eindhoven.

Op 11 mei 2015 is klagster thuis door de voorzitter van de Klachtencommissie gehoord in aanwezigheid van een griffier, de beide juridische adviseurs en mevr. [naam], clinical casemanager van [GGz-instelling]. Van het verhoor is een verslag opgemaakt, dat zich bij de stukken bevindt.

Beide juridische adviseurs hebben vervolgens nog daarop schriftelijk gereageerd.

Op 7 juli 2015 heeft te Utrecht een zitting in raadkamer van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

2. De klacht

2.1. Klagster is in [jaartal], zij was toen 12/13 jaar, gedurende een periode van 3 à 4 maanden bij herhaling seksueel misbruikt door aangeklaagde. Het seksueel misbruik heeft bestaan uit het strelen van de buik en de schaamstreek over en onder de kleding. Klagster moest in het bed van aangeklaagde komen liggen, waarna aangeklaagde met haar vingers in de vagina van klagster ging. Aangeklaagde heeft voorwerpen in de vagina van klagster gedaan. Ook kneep aangeklaagde in de schaamlippen van klagster.

Klagster is afkomstig uit een gezin met in totaal [aantal] kinderen. De oudste twee kinderen waren al in een kindertehuis geplaatst omdat één van de zussen van klagster zwanger was geworden van haar [familielid]. Daardoor kwam ook aan het licht dat klagster seksueel

misbruikt werd door hun [familielid]. Daarnaast werden de kinderen lichamelijk en geestelijk mishandeld. De kinderen werden uit huis geplaatst en [familielid] werd [maatregel] genomen. Klaagster kwam hierdoor in januari [jaartal] in [kindertehuis] terecht. Sinds klaagsters verblijf in [kindertehuis], is het gezin uit elkaar gevallen. Klaagster heeft geen contact meer met haar broers en zussen.

Aangeklaagde sliep in een chambrette op de meisjesslaapzaal. Aangeklaagde was doorgaans belast met het toezicht op de meisjes gedurende de nacht- en avonduren.

Op enig moment kwam aangeklaagde 's avonds, toen iedereen al sliep, naar klaagsters bed om met haar te praten. Ze streeelde klaagster over het hoofd. Hierna kwam aangeklaagde vaker naar het bed van klaagster. Het strelen ging steeds verder van het hoofd, naar de buik en de schaamstreek. Aangeklaagde streeelde klaagster in eerste instantie over de kleding heen. Daarna ook onder de kleding. Klaagster werd ook wel uitgenodigd om bij aangeklaagde te komen in de chambrette. Klaagster mocht dan bij aangeklaagde komen liggen. Aangeklaagde gaf klaagster complimenten en noemde haar 'haar lievelingetje'. Klaagster voelde iets raars aankomen en kreeg in de gaten dat het geen normale situatie was dat zij bij aangeklaagde mocht liggen. Aan de andere kant was klaagster blij dat iemand haar aandacht gaf en iemand lief tegen haar deed. In de chambrette werd een rollenspel gespeeld. Klaagster moest doen alsof zij buikpijn had. Aangeklaagde ging klaagster dan onderzoeken. Aangeklaagde ging op zoek naar de oorzaak van de buikpijn. Hierop betastte aangeklaagde de buik en onderbuik van klaagster en ging zij vervolgens met haar handen in klaagsters onderbroek. Zij deed de onderbroek van klaagster uit. Daarop ging aangeklaagde met haar vingers de vagina van klaagster binnen. Dit misbruik vond een aantal keren plaats op deze manier. Het ging vervolgens steeds verder. Aangeklaagde bracht bijvoorbeeld voorwerpen in de vagina van klaagster, waaronder schuifspeldjes uit het haar van klaagster of aangeklaagde. Dit deed pijn bij klaagster en soms bloedde zij uit de vagina. Klaagster hoefde geen handelingen bij aangeklaagde te verrichten. Klaagster onderging de handelingen lijdzaam en wilde dat het zo snel mogelijk over was. Ze bood geen verzet, dat durfde ze niet.

Eén keer kreeg aangeklaagde het schuifspeldje niet uit de vagina van klaagster. Klaagster mocht niets zeggen over wat er gebeurd was en kreeg instructie om te zeggen dat zij het schuifspeldje zelf in de vagina had ingebracht. Klaagster kreeg ernstige buikpijn en hoge koorts. Ze is in het ziekenhuis in [plaats] behandeld waarbij het schuifspeldje uit haar vagina werd verwijderd.

Na dit ziekenhuisbezoek stopte het seksueel misbruik. Klaagster werd ook niet meer geknepen in de schaamlippen. Klaagster hoefde niet meer naar de chambrette van aangeklaagde te komen en aangeklaagde negeerde klaagster en maakte rotopmerkingen. Aangeklaagde was hardhandig tegen klaagster. Klaagster werd gedwongen om te eten, als ze het eten uitbraakte dan dwong aangeklaagde klaagster om het braaksel op te eten. Hierbij werd klaagster hardhandig geknepen.

2.2. Klaagster heeft veel problemen in haar leven ondervonden door de periode in [kindertehuis]. Klaagster heeft een eetprobleem ontwikkeld en heeft nog altijd een verstoorde verhouding met eten en voeding.

Klaagster is onder meer een [opleiding] gaan volgen. Klaagster is [aantal] keer getrouwd. Zij heeft [aantal] [kinderen] waarmee zij geen contact heeft.

De moeite met intimiteit loopt als een rode draad door klaagsters leven. Klaagster is een 'pleaser'. Ze heeft veel moeite om anderen te vertrouwen en is altijd op zoek naar veiligheid en geborgenheid enerzijds maar kan dit anderzijds ook niet accepteren. Zij houdt altijd afstand tot anderen.

Klaagster heeft de [academie] gevolgd en is [beroep] geworden. Hierna ging het bergafwaarts met klaagster. Zij raakte overspannen in verband met haar onverwerkte traumatische verleden. Rond [jaartal] nam klaagster ontslag, sindsdien heeft zij niet meer gewerkt.

Klaagster heeft een alcoholprobleem ontwikkeld en is een tijd dak- en thuisloos geweest. Thans verblijft zij in het [opvangtehuis] van [naam GGz-instelling].

Klaagster is gediagnosticeerd met een persoonlijkheidsstoornis NAO. Ze is al ongeveer 15 jaar bekend bij de [GGz-instelling] en gebruikt thans medicatie ([naam] en [naam]). Klaagster is vermijdend. Ze ervaart periodes van grote somberheid bij confrontaties met haar verleden.

2.3. Klaagster heeft maar één wens en dat is dat dit soort misbruik niet meer kan en zal gebeuren. Klaagster hoop op erkenning en uiteindelijk op financiële genoegdoening.

3. Het verweer

Mr. Baetens heeft namens aangeklaagde in zijn verweerschrift aangevoerd dat aangeklaagde iedere vorm van mishandeling en/of seksueel misbruik met de meeste nadruk ontkent. Aangeklaagde had de kloosternaam [naam] en was in de genoemde periode in [jaartal] werkzaam in [kindertehuis] te [plaats], echter aangeklaagde kan zich klaagster niet herinneren. Aangeklaagde had steeds de verantwoordelijkheid voor het toezicht op de meisjesslaapzalen. Aangeklaagde betreurt dat klaagster zo gekweld wordt door de herinneringen, maar ze betreurt evenzo dat zij ten onrechte de rol van een aangeklaagde krijgt toebedeeld vanuit een gefabriceerde herinnering. Het is voor aangeklaagde onbegrijpelijk maar vooral schokkend, dat vanuit de periode in [kindertehuis] een opeenvolging van klachten tegen haar is ingediend met een steeds ernstig wordende vorm van verwijten.

Aangeklaagde heeft sterk de indruk dat er sprake is van een bewuste samenwerking van klagers om elkaar steunbewijs te leveren voor alle klachten.

4. De beoordeling

4.1. Volgens de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klaagster gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van de Procedure.

4.3. Er zijn ongeveer vijftig jaar verstreken sedert de feiten die klaagster aangeklaagde verwijt zich hebben afgespeeld, waardoor de feiten thans niet meer in detail kunnen worden onderzocht.

4.4. Ondanks het verweer van aangeklaagde waarin zij ten stelligste ontkent seksueel misbruik te hebben gepleegd jegens klaagster, acht de Klachtencommissie aannemelijk dat een deel van de gebeurtenissen zoals in het klaagschrift geformuleerd, hebben plaatsgevonden.

4.5. De Klachtencommissie maakt een onderscheid in de klacht ten aanzien van de volgende handelingen:

1. het strelen van de buik en de schaamstreek op en onder de kleding, het betasten van de vagina en knijpen in de schaamlippen;
2. het brengen van vingers en voorwerpen in de vagina.

De Klachtencommissie is van oordeel dat het seksueel misbruik, zoals vermeld onder 1, voldoende aannemelijk is geworden.

Aan de door de [GGz-instelling] verstrekte informatie kan worden ontleend, dat klaagster reeds omstreeks mei [jaartal] melding heeft gemaakt van seksueel misbruik in het kindertehuis en dat in het vervolg van de behandeling van klaagster het misbruik als een van de trauma's regelmatig aan de orde is geweest. In de informatie ontbreken echter details over de aard van het seksuele misbruik en wordt ook de naam van de misbruiker niet vermeld.

Wat de persoon van de aangeklaagde betreft is klaagster in haar klaagschrift en tijdens het verhoor duidelijk geweest. Zij heeft ook herinnering (een goede) aan een andere zuster en klaagster was bovendien tijdens haar verblijf in [kindertehuis] reeds 12/13 jaar en dus in staat namen te onthouden.

Steunbewijs met betrekking tot de aangeklaagde en de aard van het misbruik, zoals vermeld onder 1, wordt ontleend aan andere klachtzaken tegen aangeklaagde, die gegrond zijn verklaard, te weten 2011T274 ([naam]), 2012T725 ([naam]), 2013W1031(1) ([naam]), 2013W1055(1) ([naam]) en 2013W1058(1) ([naam]).

De Klachtencommissie acht op grond van het vorenstaande aannemelijk, dat het seksuele misbruik, zoals vermeld onder 1, tenminste 10 maal heeft plaats gevonden tijdens klaagsters verblijf in [kindertehuis] in [jaartal].

4.6. De Klachtencommissie acht onvoldoende steunbewijs aanwezig voor de seksuele handelingen, zoals vermeld onder 4.5 sub 2. Weliswaar wordt ook in andere zaken gesteld, dat aangeklaagde dergelijke of soortgelijke handelingen zou hebben gepleegd, maar die klachten zijn alle onvoldoende aannemelijk geoordeeld. Ook in deze zaak wordt het brengen van vingers en/of voorwerpen in de vagina niet voldoende aannemelijk geacht.

4.7. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidsrelatie hoogst kwalijk is geweest. Klaagster was ten tijde van de aanvang van het misbruik pas 12/13 jaar oud. Aangeklaagde was voor haar iemand waarin zij vertrouwen moest kunnen stellen.

4.8. Over het verzoek van klaagster om financiële vergoedingen kan de Klachtencommissie niet adviseren. Dit behoort niet tot haar taak. Bij een gegrondverklaring van de klacht door de kerkelijk gezagsdraagster kan klaagster zich voor het verkrijgen van schadevergoeding wenden tot de Compensatiecommissie.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Overste van de Congregatie Zusters van Barmhartigheid ([plaats]) de klacht, zoals omschreven onder 4.5 sub 1 gegrond te verklaren en voor het overige niet gegrond te verklaren..

Dit advies is vastgesteld op 27 augustus 2015 door mr. H.J. Schepen, voorzitter, drs. L. Erftemeyer, en Zr. J.G.M. Verwijs, O. Praem, leden, bijgestaan door mr. H.L. Miedema, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klaagster en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdraagster ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid

binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de kerkelijk gezagsdraagster en aan klagster verzonden.

Op grond van artikel 21.1 van de Procedure stelt de kerkelijk gezagsdraagster binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klagster schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van artikel 21.3 van de Procedure geeft de kerkelijk gezagsdraagster daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van artikel 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de kerkelijk gezagsdraagster.